Van:	**Uitgeverij D 11 Marken** <dem.uitgeverij@outlook.com>
Aan:	**d11m.nieuwsbrief@outlook.com** <d11m.nieuwsbrief@outlook.com>
Onderwerp:	Nieuwsbrief De Elf Marken 2021 nr. 16
Datum:	22.10.2021 20:18:30 (+02:00)
Bijlagen:	Bijlage 1 Symposium De vergeten eeuw.pdf (2 pagina's), Bijlage 2 Streektaaldictee .pdf (1 pagina), Bijlage 3 Kaarten Station Laren-Almen 1900-2020 .docx (2 pagina's)

Nieuwsbrief

Nieuwsbrief De Elf Marken 2021 nr. 16

Algemene Ledenvergadering De Elf Marken

In 2020 kon de jaarlijkse ledenvergadering in verband met de coronapandemie niet worden gehouden. De gecombineerde 2020- en 2021-jaarvergadering zal nu gehouden worden op **9 november 2021, aanvang 19.30 uur in de Protestantse Kerk aan de Hoofdstraat in Gorssel**
De agenda vindt u in “Ons Markenboek” dat u binnenkort ontvangt.

Na de formele jaarvergadering zullen een aantal interessante fragmenten uit filmpjes van “Allemaal1 TV” worden vertoond. Deze zijn in het kader van "75+1 jaar vrijheid" in nauwe samenwerking met De Elf Marken gemaakt. Het belooft een ouderwets gezellige en informatieve avond te worden. Een corona QR-code is voor deze avond niet nodig.

Zutphen in de negentiende eeuw

De Historische Vereniging Zutphen (HVZ) viert in november haar 40-jarig jubileum. Ter gelegenheid hiervan wordt op vrijdag 12 november 2021 een symposium georganiseerd onder de titel "*De Vergeten Eeuw: Zutphen in de Negentiende Eeuw ".*
Bent u geïnteresseerd in de geschiedenis van Zutphen? Meer informatie vindt u in bijlage 1.

Oost-Gelders Streektaaldictee

Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers organiseert op donderdagavond 11 november in Hummelo het Streektaaldictee. *Zo zegge wi-j dat, zo schrieve wi-j dat!* Wilt u hieraan meedoen, kijk dan op bijlage 2.

Station Laren op oude topografische kaarten

Een poosje geleden zat ik te bladeren in het prachtige plaatjesboek “Gemeente Gorssel door de jaren heen”. Tussen de plaatjes van het dorp Almen viel mijn oog plotseling op plaatje nr. 194 “Station Laren”. Als niet-Almenaar was mijn eerste gedachte “wat moet een plaatje van Station Laren in dit boek?" Zowel in Laren als in Almen is tegenwoordig bovendien geen station. Daarom heb ik de oude topografische kaarten er maar eens bij gepakt. En ja hoor, daar vond ik Station Laren aan de weg van Almen (via de Ehze) naar Laren waar de spoorlijn Zutphen-Hengelo kruist. Dat station lag dus veel dichter bij Almen dan bij Laren. Het station lag wel op grondgebied van de oude Gemeente Laren. De aanduiding Station Laren klopt dus wel. Als je op internet wat verder gaat zoeken dan ontdek je dat ook de aanduiding Station Laren-Almen of Station Harkelbrug werd gebruikt.

Volgens Wikipedia is het station geopend in 1865. Het is 70 jaar lang tot 1935 in bedrijf geweest. Het emplacement is daarna gebruikt als kruisingsstation. De oudste kaart waarop het “Station Laren” vermeld staat is 1867. Van 1933 tot 1965 staat “halte” op de kaarten vermeld.

Het voormalig station is nu een gemeentelijk monument. Het is een karakteristiek gebouw met de typische kenmerken van een klein plattelandsstation uit de negentiende eeuw. Het wordt particulier bewoond.

In bijlage 3 hebben we de topografische kaarten van 1900, 1940, 1980 en 2020 weergegeven. Daarop is natuurlijk nog veel meer te zien. Bijvoorbeeld de veranderingen van de Berkel zijn daarop duidelijk te zien.

Tot slot

Natuurlijk hebt u (als u lid bent van de Rabobank) al gestemd op De Elf Marken. Daarvoor onze hartelijk dank. Zodra we weten wat dat heeft opgeleverd, laten we u dat natuurlijk weten. Was u nog vergeten om te stemmen, dit kan nog tot a.s. zondag 24 oktober.

Wij hopen dat u deze nieuwsbrief met genoegen hebt gelezen. Hebt u vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze nieuwsbrief, mail dan naar d11m.nieuwsbrief@outlook.com.

Met vriendelijke groet,
Gerrit Groot Wassink
Redactie Nieuwsbrief

Uitschrijven:

Wilt u deze nieuwsbrief voortaan niet meer ontvangen, mail dit dan naar d11m.nieuwsbrief@outlook.com

Symposium - 12 november 2021 – Walburgiskerk Zutphen

De Historische Vereniging Zutphen bestaat in 2021 veertig jaar!

Het thema van dit jubileumjaar is evenals het jaarthema van het Erfgoedcentrum Zutphen *‘De vergeten eeuw: Zutphen in de negentiende eeuw’*. Tussen 1800 en 1900 vonden, niet alleen in het land, maar ook in Zutphen grote veranderingen plaats. Het einde van de vestingwet, de komst van de spoorwegen, de sociale woningbouw, etc.: op talloze terreinen veranderde de stad.

Met stadswandelingen en tentoonstellingen willen we, voor een zo breed mogelijk publiek, de aandacht vestigen op deze ontwikkelingen. In het voorjaar is een harmonicaboek, een leporello, ‘De vergeten eeuw’, verschenen en in het najaar wordt, tijdens het symposium, het jubileumboek *”Een bekoorlijk gezigt van welvaart”, de ontwikkeling van Zutphen in de negentiende eeuw* gepresenteerd.

In het symposium wordt de hoofdrede uitgesproken door Prof. dr. Marita Mathijsen, bekend van o.a. *De zomer van 1823* (met Geert Mak) en *Een bezielde schavuit, Jacob van Lennep*. Prof. dr. Willem Frijhoff, historicus en ‘Zutphenees’ treedt op als co-referent.

Het middagprogramma bestaat uit diverse workshops en presentaties en de dag wordt afgesloten met een feestelijke jubileumborrel.

Programma Symposium 12 november 2021

De dagvoorzitter is René Arendsen, historicus bij Omroep Gelderland.

09.30 uur Aankomst, inschrijving, koffie en thee met iets lekkers,
10.00 uur Welkom door Adriaan van Oosten, voorzitter van de Historische Vereniging Zutphen,
10.15 uur Lezing door Marita Mathijsen, met daarop de reactie van Willem Frijhoff,
11.45 uur Verrassing en afscheid van de ‘ochtenddeelnemers’ ,
12.15 uur Lunch
13.15 uur Eerste ronde Workshops, zie aanmeldformulier,
14.45 uur Pauze en wisseling van de workshops,
15.15 uur Tweede ronde Workshops, zie aanmeldformulier,
16.45 uur Conclusie en afsluiting,
17.00 uur Feestelijke jubileumborrel van de Historische Vereniging Zutphen.

Workshops Symposium 12 november 2021

‘ De vergeten eeuw: Zutphen in de negentiende eeuw ‘

1. *Plaats van Zutphen in de Gelderse context*: Dolly Verhoeven, bijzonder hoogleraar aan de Radboud Universiteit en Jonn van Zuthem, historicus en auteur van ‘Het verhaal van Gelderland’.
   Locatie: Commissiekamer oude Stadhuis.
2. *Wonen in de 19e-eeuwse stad Zutphen*: stadswandeling en bezoek aan het David Evekink museumhuisje, een reconstructie van een arbeiderswoning uit 1874, o.l.v. stadsgidsen.
3. *De geboorte van de fotografie in Nederland en Zutphen*: door Christiaan te Strake, conservator Musea Zutphen. In 1839 maakt een Zutphense apotheker de eerste ‘lichttekening’.
   Locatie: Auditorium Hof van Heeckeren.
4. *Een reuzenwerk van nationaal belang: de IJsselbrug bij Zutphen*: door Willem van der Ham, historicus en sociaalgeograaf. Onlangs verscheen zijn boek REUZENARBEID, de bouw van het moderne Nederland in beeld 1861 – 1918. Locatie: Walburgiskerk
5. *Sloppengangen in Zutphen:* Marjolein van der Storm is werkzaam als veldarcheoloog. Zij studeerde o.a. aan de Universiteit van Leiden met als afstudeer onderwerp: *Accommodation for the poor, An archaeological and historical study of one-room houses from the 19th century.*
   Locatie: Warnsveldzaal oude Stadhuis.

Aanmelden

U kunt zich, vóór 31 oktober, uitsluitend aanmelden via de website van de Historische Vereniging Zutphen, www.historiezutphen.nl. Op het aanmeldingsformulier kunt u aangeven aan welke 2 workshops u wilt deelnemen; hiervoor kunt u 3 voorkeuren aangeven.

De dag is verdeeld in drie delen:
- *het ochtendprogramma*, hier kunnen maximaal 300 personen aan deelnemen.
- *het middagprogramma* met 5 verschillende workshops met 30 personen per workshop, dus totaal 150 personen.
- *de feestelijke jubileumborrel* van de Historische Vereniging Zutphen is toegankelijk voor 300 personen.

De kosten voor deelname aan het symposium bedragen:

Ochtendprogramma: € 20,--, voor leden HVZ € 15,-- (inclusief koffie/thee en iets lekkers)
Compleet dagprogramma, inclusief lunch en middagprogramma € 60,--, voor leden HVZ € 45,--.

De jubileumborrel is vrij toegankelijk voor deelnemers aan het symposium en alle HVZ-leden.

Wij zien u graag op 12 november,
Adriaan van Oosten, voorzitter HVZ

Disclaimer: Mochten de coronamaatregelen roet in het eten gooien en daardoor het symposium verplaatst dan wel afgelast worden, krijgt u uiteraard, uw inschrijfgeld terug.

Historische Vereniging Zutphen — Erfgoed Centrum Zutphen — DAVID EVEKINK STICHTING

Zo zegge wi-j dat, zo schrieve wi-j dat !

Oost-Gelders Streektaaldictee
met weerman Gerrit Vossers en dialectband GoedVolk

donderdag 11 november 2021

Het Oost-Gelders Streektaaldictee vindt op donderdag 11 november voor de dertiende keer plaats in de conferentiezaal van restaurant De Gouden Karper in Hummelo. Regionale weerman en dialectspreker Gerrit Vossers houdt een praatje over het weer in Achterhoek en Liemers. Streektaalband GoedVolk treedt op met haar luisterliedjes in het Nedersaksisch en het Kleverlands, de taal die gesproken wordt in de Liemers.

Liefhebbers van het Nedersaksisch en het Kleverlands kunnen weer hun hart ophalen aan een dicteetekst met veel bijzondere dialectwoorden uit Achterhoek en Liemers. In 2019 beten de deelnemers zich nog stuk op woorden als hussekonte, toetvinke, bouwpietjes, piäöntjes, knozzen, blinzeken en pannevöggele. De corona zat het dictee in 2020 flink dwars. Ook in maart 2021 lukte het niet om het dictee te houden. Daarom is het eenmalig naar het najaar verschoven.

Henk van Aalten en Diana Abbink
De voorlezers van het dictee zijn de bekende schrijver-zanger-verteller Henk van Aalten en ECAL-streektaalprojectmedewerker Diana Abbink. Hans Beernink: “Zij laoten opni-j de deelnemmers in het bekende schoolse veurlaesstaccato regel veur regel met punten en komma’s 250 woordenpennen. “Iedereen puft, schudt de kop en glundert van kop tot teen als het aantal foute eindelek onder de tien blieft. Ook dit jaor het de dicteetekst weer haevige streektaalwoorden. Van onze dictees krieg ie altied een bitje schik. Dat zal noe neet anders waen. Alle deelnemmers kriegen nao afloop een streekboek cadeau. Dit jaor een hele speciale!”

Ridder
De jury, die het dictee van de deelnemers nakijkt, staat onder leiding van dr. Lex Schaars. Hij werd vorig jaar benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau voor al zijn verdiensten voor het Nedersaksisch in de Achterhoek.

Kijk op www.streektaaldictee.nl voor meer informatie, oude dicteeteksten en een uitleg over de WALD-spelling. De belangrijkste regel bij het maken van het dictee is, dat de deelnemers goed moeten luisteren naar de uitspraak van de voorlezers.

Oost-Gelders Streektaaldictee
Datum: donderdag 11 november, inloop vanaf 19.00 uur, aanvang 19.30 uur.
Locatie: hotel/café/restaurant De Gouden Karper, Dorpsstraat 9 te Hummelo.
Deelname: € 5,- (incl. koffie/thee), te betalen aan de kassa
Aanmelding is vanwaege corona verplicht. Dat kan tot uiterlijk 11 november 2021 bij het Erfgoedcentrum via: info@ecal.nu of 0314-787078. Aangeraden wordt om vroeg te reserveren.

1900

Op deze kaart wordt **Station Laren** vermeld.

Iets ten zuiden van het station, op de grens van Almen en Laren, is dan nog een Tol.

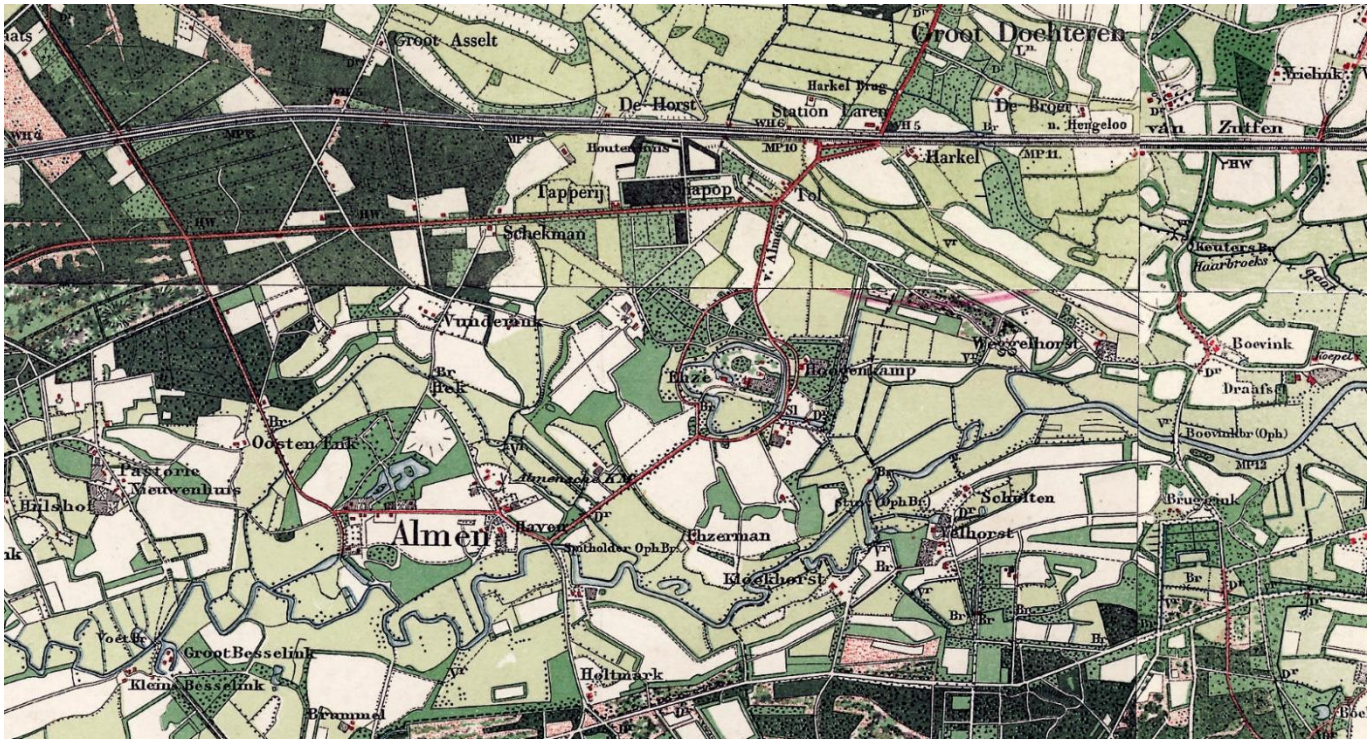

1940

Op deze kaart staat alleen **Halte.**

De Tol is hier ook nog getekend.

Het Twentekanaal is hier deels ingetekend. De tekenaars lopen duidelijk een aantal jaren achter.

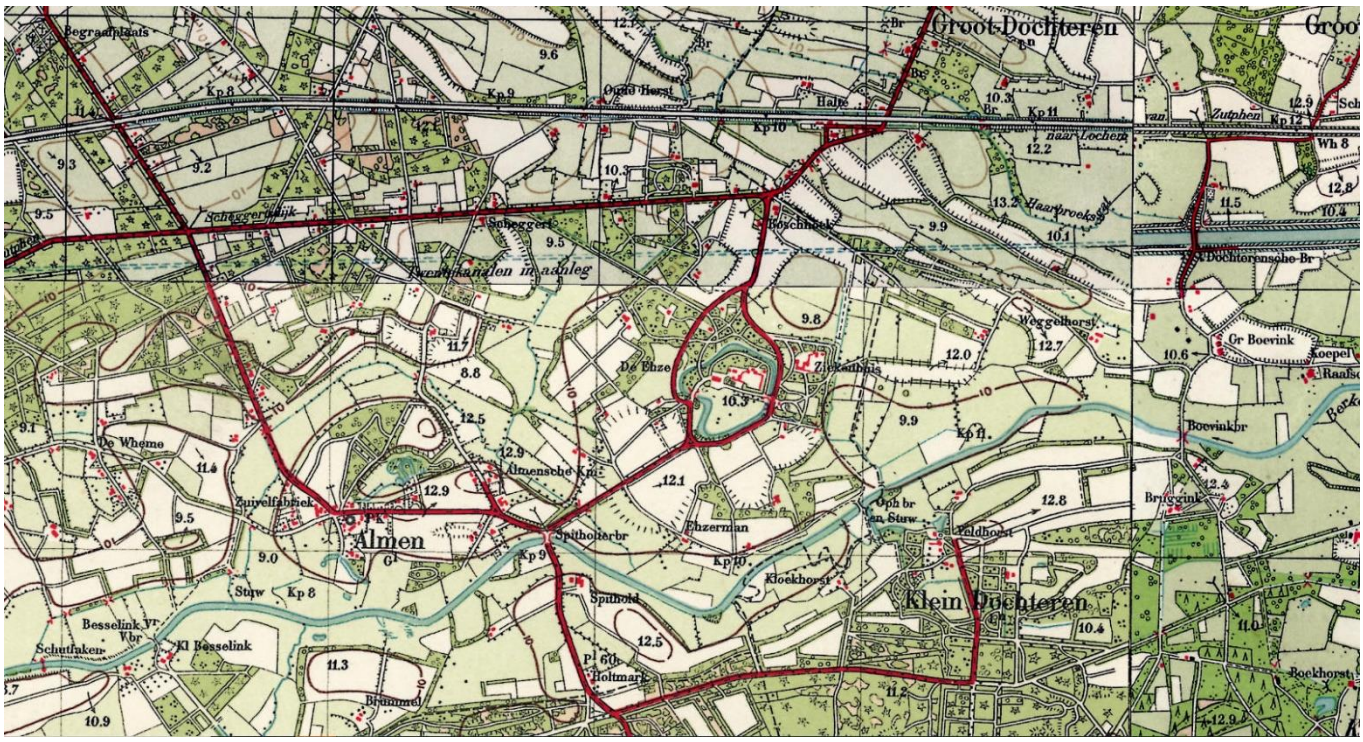

1980

Op deze kaart wordt geen Halt of Station vermeld.

Ook de Tol is verdwenen.

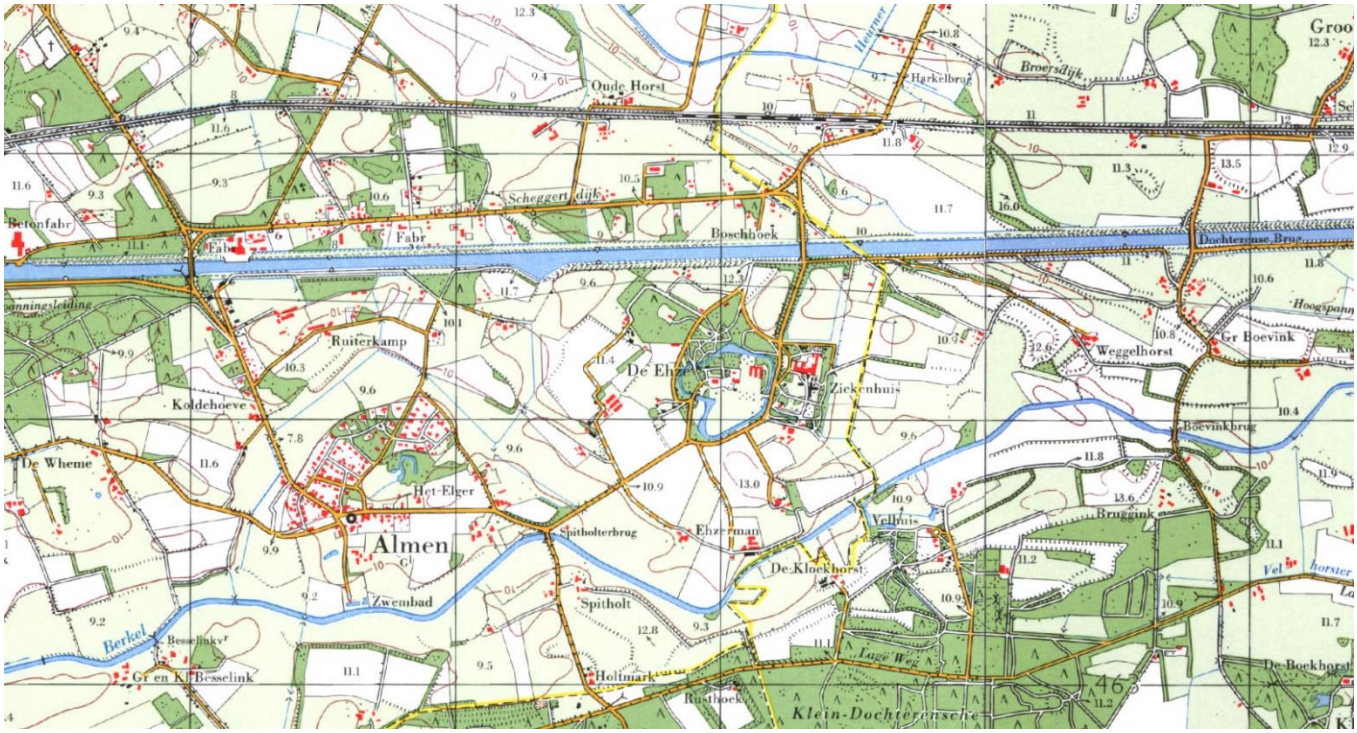

2020

Op deze kaart wordt geen Halte of Station vermeld.

Het verloop van de Berkel lijkt hier weer heel veel op die van 1900. Op de kaarten 1940 en 1980 zie je de gekanaliseerde versie van de Berkel. Over de aanpassingen van de loop van de Berkel kunt u alles lezen in een uitgebreid artikel van Hans Geerlink in Ons Markenboek, 2018-4.